

ATT. BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET

aarjk@uvm.dk

14-09-2021

EMN-2021-01083

1469499

Høringssvar vedr. forslag til lovændringer som følge af gymnasieaftalen (udskydelse af solnedgangsklausul mm.)

Danske Regioner kvitterer for muligheden for at afgive bemærkninger til lovudkastet, der udmønter elementer af aftale af 10. juni 2021 om Den Koordinerede Tilmelding til Gymnasiale Ungdomsuddannelser.

Danske Regioner har i en årrække peget på behovet for nye regler for elevfordeling og kapacitetsstyring, som kan imødekomme udfordringerne med polariserede gymnasier i de største byer og presset på uddannelsesmulighederne i de mindre byer. Danske Regioner bakker derfor overordnet op om den nye elevfordelingsmodel og kvitterer for den større rolle og det ansvar, regionerne med aftalen får for de gymnasiale uddannelser.

Danske Regioner har følgende bemærkninger til lovforslagets forskellige elementer. I bilag findes supplerende bemærkninger af teknisk karakter.

Udskydelse af solnedgangsklausul

Danske Regioner bakker op om forlængelsen af muligheden for at fastsætte lokale elevfordelingsregler med et år, ind til den nye elevfordelingsmodel træder i kraft. Det er ligeledes positivt, at elevrepræsentanterne kan fortsætte i fordelingsudvalgene.

Danske Regioner gør opmærksom på, at regionerne ikke selvstændigt kan igangsætte og vedtage lokale elevfordelingsregler, da det ifølge lovgivningen er bestyrelserne på de enkelte skoler, der skal anmode fordelingsudvalget om at fastsætte lokale elevfordelingsregler. Den konkrete udmøntning af det aftalebelagte stop i elevoptaget på 6-9 gymnasier forventes at have betydning for behovet for at fastsætte lokale elevfordelingsregler samt fordelingsudvalgenes mulighed for at sandsynliggøre, at elevsammensætningen på en eller flere institutioner i fordelingsområdet giver anledning til faglige, pædagogiske eller sociale udfordringer.

Udmeldingen af, hvilke gymnasier der er udvalgt til stop for elevoptag i 2022, er varslet til offentliggørelse inden nytår. En så sen udmelding er problematisk i forhold til processen for kapacitetsfastsættelse og kan ligeledes give udfordringer i forhold til at leve op til fristerne for fordelingsudvalgenes såvel som regionsrådenes behandling af anmodninger om lokale elevfordelingsregler.

Afskaffelse af ventelister

Danske Regioner bakker op om afskaffelsen af ventelister, da det er erfaringen, at ventelisterne håndteres meget forskelligt og kan medføre mange elevflytninger efter, at fordelingsprocessen er afsluttet. Det gør det svært at opnå den ønskede intention med fordelingen. Endvidere har det vist sig, at den gældende praksis for anvendelse af ventelister har bidraget til at skabe en uhenigtsmæssig konkurrence mellem gymnasierne om eleverne.

Regionerne forudser, at afskaffelse af ventelisterne vil kræve en stor informationsindsats over for ansøgere og deres forældre, særligt i en situation, hvor det højst prioriterede gymnasium efter et stykke tid får ledige pladser, som ikke bliver besat.

Begrænsning af mulighed for institutionsskift

Som udgangspunkt bør eleverne have størst mulig bevægelses- og valgfrihed, når det gælder deres ungdomsuddannelse. Danske Regioner anerkender dog behovet for at begrænse elevernes mulighed for at skifte institution for at opnå intentionen med den nye elevfordelingsmodel. Samtidig bakker Danske Regioner op om, at det fortsat er muligt at skifte institution, hvis en elev mistrives eller flytter bopæl med dertil følgende lang transporttid.

Etablering af tilskudsloft for elever på private gymnasier

Særligt i hovedstadsområdet, hvor de fleste private institutioner findes, er det en udfordring, at de private institutioner ikke i den gældende lovgivning er underlagt samme kapacitetsstyring som de offentlige institutioner. Det er en udfordring, fordi de private gymnasier med ledig kapacitet har mulighed for at optage ansøgere, der i fordelingsprocessen er fordelt til andre skoler, end de har søgt. Derfor finder Danske Regioner det fornuftigt at etablere et tilskudsloft.

For at sikre den nødvendige sammenhæng til styringen af kapaciteten på de offentlige gymnasier, vil det være hensigtsmæssigt, at den relevante region inddrages, når børne- og undervisningsministeren fremadrettet fastsætter loft på de private institutioner i forbindelse med godkendelse af skoler og kurser, jf. § 8 b. stk. 2 i lov om private institutioner for gymnasiale uddannelser. Det kan være som høringspart eller via indstilling fra regionsrådet.

Økonomiske konsekvenser

Endelig kvitterer Danske Regioner for, at regionerne vil blive kompenseret med 1,8 mio. kr. i 2022 via DUT som følge af den merudgift, som lovforslaget forventes at medføre.

Høringssvaret afgives med forbehold for godkendelse i Danske Regioners bestyrelse på møde den 23. september 2021.

Stephanie Lose
Formand

Ulla Astman
Næstformand

BILAG

Supplerende har Danske Regioner følgende tekniske bemærkninger:

Afskaffelse af ventelister:

- Det fremgår af § 12b, at *”En institution kan ikke oprette ventelister for ansøgere, herunder elever på andre gymnasiale institutioner, der ikke er blevet optaget eller har fået reserveret plads på institutionen, med henblik på efterfølgende tildeling af plads.”* Det vil i den forbindelse være hensigtsmæssigt, at det præciseres, hvordan man med de nye regler skal forholde sig til ansøgere, der søger efter tidsfristen.

Begrænsning af mulighed for institutionsskift:

- Med henblik på håndtering af de nye regler i praksis, er det positivt, at det af lovforslaget tydeligt fremgår, at mere end 60 minutters transport fra den nye bopæl giver mulighed for et institutionsskifte.
- For at have et fælles grundlag at agere ud fra vil det være hensigtsmæssigt, at lovudkastet eller en efterfølgende vejledning klart tilkendegiver, hvilke forudsætninger, der skal være opfyldt for, at en elev kan skifte gymnasium pga. mistrivsel, da mistrivsel kan fortolkes på mange måder.
- Det kan med fordel præciseres, hvordan institutionsskifte skal håndteres, hvis der ikke er overskydende kapacitet på en anden institution inden for den fastsatte maksimale transporttid på 60 minutter. Er det i en sådan situation regionen, der skal anmode et givent gymnasium om at udvide kapaciteten og optage eleven, eller aftales et skifte – og dermed udvidelse af kapaciteten – mellem rektorerne? Spørgsmålet om, hvem der har kompetencen til at udvide kapaciteten i relation til ansøgere, der har ansøgt for sent eller skifter på tværs af uddannelsetyper, er ligeledes relevant, fordi ansøgerne mange steder i landet har langt til institutionerne, og det har stor betydning for dem at få plads på et gymnasium inden for en rimelig transporttid.
- Det fremgår af lovforslaget, at elevflytninger som følge af ændret bopæl eller mistrivsel skal aftales mellem rektorerne. Det er i den forbindelse uklart, hvem der har kompetencen til at håndhæve reglerne, herunder om der er sanktionsmuligheder, hvis reglerne ikke følges. Dette kan med fordel præciseres.
- Herudover vil Danske Regioner gøre opmærksom på, at en begrænsning af muligheden for institutionsskift kan medføre flere skift på

tværs af uddannelsestyper, og at begrænsningen samtidig vil hindre institutioner med et vigende elevgrundlag i at optage nye elever løbende.

Eablering af tilskudsloft for elever på private gymnasier:

- I den kommende fordelingszone Vest vil Brøndby Gymnasium være undtaget reglerne for tilskudsloftet på private gymnasier pga. dets status som Team Danmark Uddannelsespartner. Det vil give omfordelte ansøgere til stx og hf i dette område gode muligheder for at skifte til skolen efter elevfordelingen. Det er problematisk, da der de senere år har været en stigende søgning ud af området på de offentlige gymnasier, og der derfor er en række skoler, der mangler elevgrundlag, ligesom Børne- og Undervisningsministeriets data viser, at størstedelen af de stx-skoler, der opgøres til at have en skæv elevsammensætning, ligger i dette område.